

OVER GAVEN EN GEESTELIJKE UTTINGEN

• door Jaap Vergouwe

Het is voor ons bijna vanzelfsprekend dat God door zijn Geest in de gemeente woont en dat zijn tegenwoordigheid op verschillende wijzen merkbaar is. We kijken ernaar, zijn er een deel van, verblijden ons erover en danken God voor de bijzondere werkingen. We kunnen niet genoeg onder de indruk komen van het geweldige feit dat God vandaag door zijn Geest woont in een huis gebouwd uit levende stenen. Dit is in tegenstelling tot het Oude Testament waar Hij zijn Naam deed wonen in een huis van dode stenen, een gebouw met handen gemaakt. Maar zo vanzelfsprekend is dat niet. Een leven in de kracht van de Heilige Geest is verbonden met de tijd na de dood, opstanding en verheerlijking van de Heer Jezus (Jh7:38, 39).

De Heilige Geest werkte in de eeuwen daarvoor ook, maar de gaven, werkingen en bedieningen van de Heilige Geest in al zijn diversiteit zijn pas zichtbaar in de periode van het Nieuwe Testament, als Hij de gelovigen doopt tot één lichaam, het Lichaam van Christus (1Ko12:13). Gaven en werkingen van de Geest van God moeten we niet zien als loutere bewijzen van zijn tegenwoordigheid, maar ze staan in een breder verband en dienen een groter doel.

Opgevaren naar de hoge...

Na zijn diepe vernedering hier op aarde is de Heer Jezus Christus door de Vader der Heerlijkheid opgewekt uit de doden en is Hij opgevaren naar de hoge, boven alle overheid, gezag, kracht en heerschappij (Ef1:20-23). Hij heeft deze machten ontwapend en gevangen genomen. Zijn plaats is nu aan de rechterhand van God in de troon. Daarom heeft Hij het gezag om gaven te geven aan de mensen, ondanks dat deze mensen zich nog steeds op die plaats bevinden waar de overwonnen machten hun werk nog kunnen doen. De gelovigen zijn als leden van het Lichaam van Christus, de zichtbare manifestatie op aarde van de nieuwe mens: Christus.

Er is een hemelse mens (Ef2:15) deel van het Lichaam van Christus, op een aarde waar mensen zijn die zijn verduisterd in hun denken en ten prooi vallen aan de listen van de duivel (Ef4:17vv; 6:11). Elk afzonderlijk lid van dat lichaam dient daarin zo te functioneren dat het gehele Lichaam de hemelse Christus blijkt te zijn. Hij is nu in de hemel maar evenzeer in en door ons, de leden van zijn Lichaam, ook op aarde! Het Hoofd is in de hemel, het Lichaam is op de aarde en het groeit op naar Hem toe.

Door genade hebben we deel aan Hem gekregen. Daarom zegt de apostel in Ef4:7 dat aan een ieder van ons de genade is gegeven naar de maat van de gave van Christus. Deze genade voor elk van ons individueel plaatst ons in een groter geheel, we zijn met elkaar verbonden en hebben daarom betekenis voor elkaar. En deze genade maakt ook dat er sommigen een specifieke functie binnen dat geheel hebben. Vanaf vers 11 noemt hij vijf specifieke gaven: Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, anderen als evangelisten, en anderen als herders en leraars. Deze gaven zijn gegeven tot bijzondere zorg voor de leden van het Lichaam van Christus. Het geheel moet kunnen functioneren en verbonden blijven met het Hoofd in de hemel.

De gaven die de Heer vanuit de hoge geeft blijken personen te zijn die een bepaalde taak of functie hebben. Dit is in tegenstelling tot de genadegaven zoals genoemd in 1Ko12 die elke gelovige kan ontvangen. Ik ga daar verderop nog op in. Deze personen zijn steeds aanwezig in het Lichaam en hun taak bestaat er vooral uit om groei en samenbinding van het Lichaam te bevorderen. Zij worden vergeleken met de gewrichten in een lichaam, die het lichaam samenhouden en ondersteunen (Ef4:16). Zoals een lichaam niet kan functioneren zonder gewrichten zo ook kan het Lichaam van Christus niet functioneren zonder deze personen. Zij zijn gegeven met het oog op de groei en bediening van de leden van het Lichaam van Christus. Het valt buiten het bestek van dit artikel om de taak van elk van deze gaven of functies te bespreken, maar

deze personen hebben de concrete opdracht om het Lichaam van Christus naar Hem toe te laten groeien.

Als we dit gedeelte bezien in het verband van de gehele brief ontdekken we de praktijk daarvan. De verzen over deze gaven en de taak die zij hebben, staan als een scharnier tussen het theoretische gedeelte en het praktische gedeelte van de Efezebrief. Na de geweldige eerste hoofdstukken over onze verbondenheid als Jood en volkeren met Christus en met elkaar, krijgen we vanaf hoofdstuk 4 onderwijs over hoe we deze verbondenheid met Hem in de wereld waarmaken. Het gaat dan over ons persoonlijk leven en ons gedrag in relatie met anderen op alle levensterreinen: huwelijk, gezin, werk, enz.

Diversiteit in het lichaam

De gaven apostelen, profeten en leraars uit Ef 4 worden ook genoemd in 1Ko12:27vv. De apostel noemt deze gaven nadat hij eerst aan de hand van het voorbeeld van een natuurlijk lichaam de verbondenheid van elke individuele christen met het geheel van de Gemeente duidelijk heeft gemaakt. Elk lid is afhankelijk van andere leden in dat lichaam en heeft die nodig. Elk lid is uniek, heeft een functie en draagt bij aan het functioneren van het geheel. Zo'n functie is soms verborgen of meer of minder in het oog lopend of spectaculair. Zo is er een orde die door de Schepper is ingesteld waarbij de leden zorg dragen voor elkaar en speciaal voor die leden die een minder in het oog lopende of verborgen taak hebben. Het is een lichaam met daarin een enorme diversiteit en onderscheid aan taken en functies.

De apostel Paulus behandelt in de hoofdstukken 10-14 van zijn brief aan de Korinthiërs verschillende thema's in verband met het samenkomen van de gemeente. In hoofdstuk 12 laat hij dan zien dat in het Lichaam van Christus, de Gemeente, het er net zo aan toegaat als in een natuurlijk lichaam. We hebben niet allen dezelfde taak of functie.

De gaven van apostel, profeet en leraar zijn minder in het oog lopend en

minder spectaculair dan de krachten, genadegaven van genezingen, hulpbetoningen, besturingen en allerlei talen. Maar ze zijn echter cruciaal en worden dan ook respectievelijk gesteld als eerste, tweede en derde. Daarna volgen de genadegaven die niet direct aan een persoon met een speciale taak/functie verbonden zijn (vgl. de genadegaven in 1Kor. 12:8-10). Nu zijn alle gaven, bedieningen en werkingen nuttig, ze dienen de medegelovigen en verheerlijken de Heer. Maar de personen genoemd in Ef4:11v, gaven die bestaan uit personen die door de Heer gegeven zijn aan de gemeente, zijn gaven die noodzakelijk zijn voor de (geestelijke) groei van het Lichaam. Ze hebben een blijvend karakter omdat ze met een persoon verbonden zijn. Met andere woorden, het gaat hier om gelovigen die een gave of werking ontvangen, maar die zelf een gave zijn aan de Gemeente.

Actieve gaven

In Romeinen 12:4-8 worden deze dingen van een wat andere kant belicht. Hier geen noemen van personen die een bijzondere taak of opdracht hebben. Maar we hebben élk een verschillende genadegave in overeenstemming met de genade die ons gegeven is (vgl. Ef4:5). Hij wijst ons elk een eigen plaats aan zonder dat we afgunstig op een ander moeten zijn (Rm12:3,4). We hebben elk een maat van geloof van God ontvangen en in overeenstemming daarmee is onze genadegave om een taak (plaats) te hebben in de Gemeente. Laten we dus die plaats innemen en deze ook zo vervullen: hetzij profetie naar gelang van het geloof, hetzij dienst in het dienen, hetzij wie leert, in het leren, enz. (Rm12:6-8). We hebben dus te doen wat onze Heer, de Gever van de gaven, verwacht dat we doen, wat het belang van de taak die ik heb gekregen ook is!

Geestelijke uitingen

Het laatste vers van 1Ko12 roept ons op te streven naar de grootste genadegaven (meer-voud!). Maar hoe is dat te rijmen met dat wat we tot nu toe hebben gezien, dat de Heer vanuit de hoge speciale gaven (personen) geeft aan zijn Lichaam zodat het kan functioneren. Gaven die wat hun belang betreft gesteld

worden vóór de meer 'versierende' gaven die niet direct aan een persoon gebonden zijn. Het is toch de Heer die de gaven geeft?

Moeten we daaruit begrijpen dat het ook de bedoeling is dat elk lid ongeacht welke taak of functie hij in het Lichaam van Christus heeft, toch streeft naar de grootste genadegaven? Wat zijn die gaven dan en hoe verhouden die zich tot de plaats of taak die iedereen heeft in het lichaam van Christus?

Er wordt gesproken over geestelijke [uitingen] (pneumatikos) (1Ko12:1), genadegaven (1Ko12:4) en ook van de openbaring van de Geest (1Ko12:7) die toegedeeld worden aan iedereen afzonderlijk, zoals de Geest wil (1Ko12:11). En ook roept 1Ko14:1 ons op om te streven naar de geestelijke uitingen (pneumatikos), maar vooral dat we mogen profeteren. We concluderen hieruit dat er enerzijds van ons uit een streven, verlangen naar deze dingen behoort te zijn. Maar ook anderzijds dat het de Geest is die toedeelt, Zich openbaart en uit zoals Hij wil.

De volle nadruk komt zo in 1Ko12:7 te liggen op het feit dat een ieder de 'openbaring van de Geest' gegeven wordt tot wat nuttig is. Het gaat om een openbaring, dat is wat op een bepaald moment gegeven wordt en dus geen doorlopende gave. De omstandigheden, de aanwezigen zijn verschillend en de Geest openbaart, geeft tot wat nuttig is. Het gedeelte benadrukt dus niet dat we een gave ontvangen (hebben) voor een langere tijd of zelfs voor geheel ons leven, maar dat de Geest zich telkens openbaart door deze uitingen in wat nuttig is. Zo dienen we 'geestelijke uitingen' te onderscheiden van de taak en positie die we elk hebben in het Lichaam van Christus en dus ook van die gaven zoals genoemd in Ef4:11v. Ongeacht welke taak en plaats we hebben, dienen we ons uit te strekken naar geestelijke uitingen, de openbaring van de Geest die Hij geeft volgens wat Hij vindt dat nodig is. Ook zij die een bediening zijn/hebben, dienen dus te streven naar een openbaring van de Geest, die wil toedelen zoals Hij het wil. Het is niet omdat de bedieningen een speciale taak hebben, dat zij in de bijeenkomst zomaar van daar uit mogen optreden. Een ieder dient telkens voor die gelegenheid toegedeeld te worden zoals de Geest wil (1Ko12:11).

De oproep van 1Ko14:1 lezen we vaak als een oproep om te mogen profeteren. Het is echter een veel bredere oproep om te streven naar de geestelijke uitingen in het algemeen, met daarbij het accent op het profeteren, dat is spreken tot opbouw, vermaning en vertroosting (1Ko14:3). Het gaat om een uiting van de Geest in een concrete situatie, zodat het woord van God gehoord wordt, zodat Gods aanwezigheid bemerkt wordt. Dit zal leiden tot het

De Geest deelt toe zoals Hij wil, als wij streven naar de geestelijke uitingen.

De 'openbaring van de Geest' wordt gegeven tot wat nuttig is

Heilige Geest zich kan uiten door mij en dat Hij Zijn openbaring geeft tot wat nuttig is in de actuele situatie van het samenzijn. Dit is niet alleen een privilege voor enkelen of voor hen die een bijzondere bediening hebben zoals die genoemd word in Ef4:11v, maar is een oproep aan allen. De gemeente dient een hemelse sfeer uit te ademen, de aanwezigheid van God moet opgemerkt worden door hen die Hem zoeken. Het kan daarom niet genoeg benadrukt worden dat Gods Geest daarvoor een ieder afzonderlijk wil gebruiken zoals Hij wil (1Ko12:11). Maar hoe ben ik in de samenkomst? Zit ik daar passief af te wachten wat er gaat gebeuren, of ben ik actief betrokken en wil ik bijdragen aan het geheel? Stel ik mij open voor dat wat de Geest aan mij openbaart? Elke keer als de Geest van God de mogelijkheid heeft mij/u te gebruiken is dat een praktisch bewijs van het feit dat de Heer overwinnaar is over de duistere machten die nu nog deze wereld in zijn macht heeft.

Er wordt in de samenkomsten met deze dingen soms heel krampachtig omgegaan; lange afwegingen of iets wel of niet van de Geest is of dat het uit mijzelf voortkomt. Het gevolg is dan dat er niets of zeer weinig diversiteit en activiteit is. We houden het als plaatselijke gemeente vaak op ons eigen veilige en bekende terrein en dan nog gewoonlijk steeds door dezelfde mensen, wat er steeds meer toe leidt dat de aanwezigen niet meer betrokken zijn in de bijeenkomst. Ze zitten daar wel en zingen mee, maar zijn niet meer actief betrokken! We zoeken dan allerlei oplossingen die leiden naar totaal vastgelegde programmering van de diensten. Hoe zegenrijk zo'n bijeenkomst ook

kan zijn, ze strookt niet met het onderwijs uit deze hoofdstukken van de brief aan de Korinthiërs!

Maar hoe kan het dan wel? Het begint met mijzelf! Ik heb het oprechte verlangen om vanuit mijn hart actief God, onze Vader en de Heer Jezus te aanbidden en zoek daarbij een manier om dat te uiten: een lied, een gebed, e.d. Natuurlijk moet ik rekening houden met wat de anderen in de bijeenkomst doen, maar daar gaat het eigenlijk niet om. Ik wil de Heer groot maken en zoek daartoe een weg en een middel. Als dat mijn verlangen is, zou de Geest dat dan niet willen gebruiken tot verheerlijking van onze Heer? In een dergelijke context is geen plaats meer voor allerlei afwegingen zoals hierboven genoemd; het gaat om mijn hart! En als er dan gelegenheid is, mag ik niet meer aarzelen en moet dan ook handelen. Evenzo is het ook met het houden van toespraken e.d. Als ik het oprechte verlangen heb een woord van profetie te willen spreken....

Maar er is ook een andere kant aan de zaak. Misschien ben ik wel iemand die anderen (jongeren?) belemmer om actief in de bijeenkomsten te zijn. Misschien ben ik wel iemand die wel vier, vijf of meer keren te horen ben in samenkomsten? Dan is de afweging of mijn bijdrage wel een openbaring van de Geest is, wel gewenst. De Geest wil aan een ieder afzonderlijk toedelen en niet slechts aan enkelen. We moeten steeds in het oog blijven houden dat God variatie en diversiteit in de Gemeente gesteld heeft. Hoe anders zouden heel wat bijeenkomsten van de gemeente er uitzien als we dit in de praktijk zouden brengen. En hoe meer zou God dan door elk van ons aanbeden worden!

neervallen van de onkundige of ongelovige en God zal aanbeden worden (1Ko14:24,25).

Wat betekent dit alles in de praktijk van het samenkomen als gemeente?

De oproep tot streven (1Ko12:31, 14:1) moet ons er toe brengen actief betrokken te zijn in de Gemeente en in het bijzonder bij het samenkomen. We mogen er ons naar uitstrekken dat de